



PERGAM

KONFEDERACIJA SINDIKATOV
S L O V E N I J E

RS
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE
Kotnikova 5
1000 Ljubljana

Datum: 25.10.2012

ZADEVA: Ključna stališča KSS PERGAM glede Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) z dne 19.10.2012, sprejetega na Vladi RS

Spoštovani!

KSS PERGAM je podala svoja stališča in pripombe na predlog Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) že dne 14.9.2012. Izhajajoč iz teh pripomb in stališč, sprejetih na predsedstvu KSS PERGAM, so za nas odprta še naslednja interesna vprašanja:

1. **Odmerna pokojnine** – KSS PERGAM meni, da je eden od ključnih problemov ZPIZ-2 znižanje odmernega odstotka, kar bo povzročilo znižanje pokojnin ne glede na fiksacijo valorizacijskega količnika, zato naj se v prehodnem režimu najde rešitev za preprečitev padanja odmernega odstotka. Ob novih, zaostrenih pogojih za upokojevanje je potrebno preprečiti znižanje odmere, za kar predlagamo, da se v ZPIZ-2 doda prehodne določbe, ki bo dopolnila 37. člena ZPIZ-2 na enak način kot v veljavni zakonodaji 409. člen ZPIZ-1 dopolnjuje 50. člen ZPIZ-1, t.j., da se posameznikom, ki so na dan 31.12.1999 dopolnili najmanj 15 let pokojninske dobe, določi odmerni odstotek za dolžino pokojninske dobe pred 1.1.2000 po določbah ZPIZ, za čas od 1.1.2000 do uveljavitve ZPIZ-2 po določbah ZPIZ-1 in za čas po uveljavitvi ZPIZ-2 po določbah ZPIZ-2.;
2. **Usklajevanje pokojnin** – KSS PERGAM ugotavlja, da je iz verzije ZPIZ-2, poslana v parlamentarni postopek, črtano določilo 2. odst. 106. člena, po katerem naj bi se pokojnine usklajevale najmanj z rastjo cen življenjskih potrebščin. Gre za varovalko, zaradi katere je KSS PERGAM podprla t.i. švicarsko formulo usklajevanja pokojnin. S črtanjem tega določila se ponovno odpira vprašanje usklajevanja pokojnin. Možne rešitve so ali vrnitev te varovalke v zakon ali izredno usklajevanje pokojnin vsakih nekaj let v primeru, da se poruši razmerje povprečna plača/povprečna pokojnina;
3. **Varovanje najnižjih pokojninskih osnov** – V zakonu je potrebno določiti tudi varovanje najnižjih pokojninskih osnov oz. spodnji prag pod katerega, najnižje

pokojninske osnove ne morejo pasti, kajti predlog ZPIZ-2 bo povzročil padanje najnižjih pokojninskih osnov in s tem pokojnin. Varovanje najnižjih pokojninskih osnov naj se uredi z njihovim usklajevanjem na enak način kot se usklajujejo tudi pokojnine ali z določitvijo fiksnega razmerja najnižjih pokojninskih osnov do povprečne plače;

4. **Znižanje starostne meje za pridobitev pravice do starostne pokojnine za čas dela pred 18 letom starosti** – KSS PERGAM vztraja, da se starostna meja za izpolnitev pravice do starostne pokojnine zniža za celoten čas dela pred dopolnjenim 18. letom starosti in ne le polovica tega obdobja (28. člen ZPIZ-2). Če ta rešitev ne bo sprejeta, bodo namreč posamezniki, ki so se zaposlili s 15 leti, delali tudi 43 let in pol za izpolnitev pogojev za upokojitev;
5. **Bonusi za pokojninsko dobo** – Glede na nove pogoje za starostno pokojnino (60 let starosti, 40 let pokojninske dobe brez dokupa) bodo morali nekateri posamezniki za izpolnitev pogojev delati do 42 let (npr. posamezniki, ki so začeli delati z 18. letom starosti) KSS PERGAM meni, da je potrebno določiti bonuse za pokojninsko dobo nad 40 let v enaki višini, kot je določena za maluse v 38. členu ZPIZ-2 (t.j 0,3% za vsak mesec pokojninske dobe nad 40 let);
6. **Prehodno obdobje za ženske** – Glede na to, da so ženske še v prehodnem obdobju po ZPIZ-1 glede dvigovanja starosti in pokojninske dobe, predlagamo blažji prehod v 5. odst. 27. člena ZPIZ-2 oz. rešitev prehodnih obdobj za ženske (zlasti v prvem letu prehoda oz. v letu 2013);
7. **Ureditev dokupa** – Prouči naj se možnost, da se del dokupa (npr. za 1 leto) všteva v pokojninsko dobo brez dokupa brez malusov. Ta rešitev naj bi veljala za tiste zavarovance, ki nimajo možnosti koristiti nobenega od časovnih bonusov, določenih v 1. odst. 28. člena;
8. **Varstvo pričakovanih pravic za brezposelne** – Vztrajamo, da se določi presečni datum za brezposelne na dan uveljavitve zakona in ne na 10.10.2012. V prehodnih določbah je potrebno zagotoviti, da se bodo brezposelni, ki s strani zavoda za zaposlovanje na dan 31.12.2012 prejemajo ali nadomestilo za upokojevanje ali plačilo prispevkov do izpolnitve pogojev za upokojitev, lahko upokojili po določbah ZPIZ-1 tudi v prihodnje;
9. **Poklicno upokojevanje** - KSS PERGAM nasprotuje vračanju poklicev, vključenih v SODPZ, v I. steber, ne nasprotuje pa sorazmernemu dvigu pogojev za upokojitev vis-a-vis zvišanja splošnih pogojev in predlaga, v kolikor ni mogoče urediti položaja t.i. »mešancev« v času sprejemanja ZPIZ-2, da se s posebnim zakonom določi kot prehodna določba, da bo to storjeno najkasneje v roku 6 mesecev;
10. **Sestava Sveta ZPIZ** – KSS PERGAM nasprotuje slabljenju vloge predstavnikov delojemalcev in predlaga najmanj 5 predstavnikov sindikatov v Svetu ZPIZ.

V teh stališčih so opredeljene zaključne ocene in najpomembnejši predlogi in zahteve KSS PERGAM, bolj konkretne predloge pa bodo podali naši predstavniki v skupini Ekonomsko socialnega sveta.

dr. Janez Posedi, dr. vet. med.
Predsednik KSS PERGAM